

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 10 oktober 2022
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2012/0299(COD)

10521/22
ADD 1

LIMITE

SOC 394
GENDER 117
ECOFIN 651
DRS 32
CODEC 970

UTKAST TILL RÅDETS MOTIVERING

Ärende: Rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om en jämnare
könsfördelning bland styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed
sammanhängande åtgärder

– Utkast till rådets motivering

I. INLEDNING

1. Europeiska kommissionen förelade Europaparlamentet och rådet ovannämnda förslag den 14 november 2012.
2. Syftet med förslaget var att försöka åtgärda det allvarliga problemet med underrepresentationen av kvinnor i börsnoterade företags styrelser.
3. Under sin sjunde valperiod utsåg Europaparlamentet utskottet för rättsliga frågor (JURI) och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (FEMM) till gemensamt ansvariga utskott för lagstiftningsförslaget. JURI-utskottet utsåg Evelyn Regner (SD, AT) och FEMM-utskottet utsåg Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (EPP, EL) till medföredragande och röstade om betänkandet den 14 oktober 2013. Europaparlamentet antog sin ståndpunkt, med 66 ändringsförslag, vid första behandlingen den 20 november 2013¹.
4. Under Europaparlamentets nionde valperiod utsåg JURI- och FEMM-utskotten Lara Wolters (SD, NL) respektive Evelyn Regner (SD, AT) till medföredragande och beslutade, efter det att rådet hade nått sin allmänna riktlinje om förslaget, den 16 mars 2022 gemensamt att inleda interinstitutionella förhandlingar på grundval av parlamentets ståndpunkt vid första behandlingen.
5. I rådet behandlades förslaget först av arbetsgruppen för sociala frågor den 1 februari 2013. Arbetsgruppen behandlade också konsekvensbedömningen vid detta och efterföljande möten (den 18 februari 2013 och den 25 mars 2013).
6. Lägesrapporter överlämnades till rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) den 20 juni 2013, den 9 december 2013, den 19 juni 2014, den 11 december 2014 och den 18 juni 2015. Den 7 december 2015 behandlade rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) en kompromisstext som lagts fram av ordförandeskapet, men man kunde inte uppnå kvalificerad majoritet. Ytterligare en lägesrapport förelades rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) den 15 juni 2017. Efter ytterligare arbetsinsatser på olika nivåer nådde rådet en allmän riktlinje den 14 mars 2022².

¹ P7_TA(2013)0488.

² Dok. 6468/22 + ADD 1.

7. Förhandlingar mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen (som medlare) ägde rum mellan mars och juni 2022 i syfte att nå en överenskommelse om förslaget. Den 7 juni 2022 enades förhandlarna preliminärt om en kompromisstext, som därefter analyserades och godkändes av Coreper den 15 juni 2022³.
8. I sitt arbete har rådet även beaktat Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 13 februari 2013 och Regionkommitténs yttrande av den 30 maj 2013.
9. Med anledning av medlagstiftarnas preliminära överenskommelse, och efter juristlingvisternas granskning, väntas rådet anta sin ståndpunkt vid första behandlingen av förslaget i oktober 2022.

II. SYFTE

10. I kommissionens förslag fastställdes ett kvantitativt mål på 40 procent för det underrepresenterade könet i börsnoterade företags styrelser och en skyldighet för företagen att arbeta för att uppnå detta mål, bland annat genom att införa formella regler för urval och utnämning av icke verkställande styrelseledamöter.

III. ANALYS AV RÅDETS STÅNDPUNKT VID FÖRSTA BEHANDLINGEN

A. Allmänt

11. På grundval av kommissionens förslag har parlamentet och rådet fört förhandlingar i syfte att nå en överenskommelse i samband med rådets ståndpunkt vid första behandlingen (tidig överenskommelse vid andra behandlingen). Utkastet till rådets ståndpunkt återspeglar till fullo den kompromiss som nåddes av medlagstiftarna.

³ Dok. 9880/22 + ADD 1.

12. I parlamentets ståndpunkt vid första behandlingen bekräftades i stort sett den strategi som kommissionen intog i sitt förslag som innehöll en minimistandard för rättvisa och öppna urvalsförfaranden för att förbättra fördelningen mellan män och kvinnor i bolagsstyrelser utan att innehålla bindande kvoter. I rådets allmänna riktlinje som man enades om mer än nio år efter parlamentets ståndpunkt vid första behandlingen, ställde man sig också bakom denna strategi samtidigt som man framhöll behovet av att erkänna de olika sätt på vilka medlemsstaterna kan uppnå målen i direktivet, i enlighet med subsidiaritetsprincipen.
13. Den kompromiss som återspeglas i rådets ståndpunkt vid första behandlingen innehåller följande centrala inslag:

B. Struktur och tillämpningsområde

a) Omstrukturering av texten

14. Rådet har strukturerat om texten för att göra den tydligare och för att betona skillnaden mellan de mål som ska eftersträvas av börsnoterade företag och medlen för att uppnå dem (se artiklarna 5 och 6) och för att förtydliga övriga bestämmelser, bland annat de som rör individuella mål, rapportering och organ för främjande av en jämn könsfördelning (se artiklarna 5, 7 och 10). Omstruktureringen gjorde det också möjligt att klargöra hur klausulen om uppskjuten tillämpning fungerar (se nedan). För att klargöra att uppskjutandet sker i samband med genomförandet av direktivet flyttades den berörda artikeln under förhandlingarna mellan medlagstiftarna till den senare delen av texten (se artikel 12). Resten av strukturen i den text som man enades om följer den logik som rådet införde i sin allmänna riktlinje.

b) Titel

15. I titeln på det ursprungliga förslaget nämndes endast icke verkställande styrelseledamöter, även om förslaget faktiskt även innehöll bestämmelser som var tillämpliga på verkställande styrelseledamöter. För att skapa tydlighet ändrade rådet titeln för att förklara att direktivet omfattar *alla* styrelseledamöter, dvs. *både* verkställande och icke verkställande styrelseledamöter. Samma förtydligande gjordes också i resten av texten när det var lämpligt. Detta godkändes av medlagstiftarna vid förhandlingarna och bibehålls i kompromisstexten.

c) Definitioner (artikel 3)

16. I kompromisstexten har huvuddefinitionerna anpassats till rådets allmänna riktlinje. Definitionen av *börsnoterat företag* avser i synnerhet ett företag som har sitt säte i en medlemsstat och vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad.

d) Mål (artikel 5)

17. Två alternativa mål ingick redan i Europeiska kommissionens förslag: 40 procent för icke verkställande styrelseledamöter eller 33 procent för alla styrelseledamöter, även om det sistnämnda alternativet gavs mindre synlighet. Rådet omformulerade de två målen och gjorde båda lika tydliga, i syfte att klargöra tillämpningsområdet och de alternativ som anges. Europaparlamentet hade inte sett något behov av en sådan förändring och uttryckte oro över att det kan förefalla minska ambitionsnivån. Som en kompromiss omformulerades artikel 5 något så att den inte längre använder frasen ”sträva efter att uppnå”, utan hänvisar i stället till medlemsstaternas skyldighet att se till att börsnoterade företag ”omfattas av” ett av de två målen. Målen i sig har dock inte ändrats.

e) Offentliga kontra privata företag, och företag där färre än 10 procent av de anställda är personer av det underrepresenterade könet.

18. Rådet ville stryka bestämmelsen om en distinktion mellan offentliga och privata företag, eftersom de förstnämnda omfattas av ett tidigare måldatum. Parlamentet ville å sin sida stryka den bestämmelse som gjorde det möjligt för medlemsstaterna att från de centrala bestämmelserna undanta företag där färre än 10 procent av arbetstagarna är personer av det underrepresenterade könet. Som en kompromiss ströks båda bestämmelserna.

C. Urvalsförfaranden

a) Positiv särbehandling (artikel 6)

19. Parlamentets ståndpunkt innehöll flera bestämmelser som var tillämpliga på förhandsurvalet. Som en kompromiss enades medlagstiftarna om en formulering som tydligt anger att positiv särbehandling gäller hela urvalsprocessen. I linje med detta tillvägagångssätt och mot bakgrund av etablerad rättspraxis på området anges det i kompromisstexten att målet att förbättra jämställdheten bör styra hela processen, inklusive förhandsurvalet, och att företräde bör ges till det underrepresenterade könet förutsatt att den sökande är lika meriterad som sökande av motsatt kön, men inte automatiskt eller ovillkorligt.

b) Informationsskyldighet (artikel 6.3)

20. I parlamentets ståndpunkt utökades förteckningen över den information som företagen skulle vara skyldiga att lämna till avvisade sökande. Som en del av den övergripande kompromissen behölls dock de relevanta bestämmelserna i en form som låg nära kommissionens ursprungliga förslag.

D. Klausul om uppskjuten tillämpning (artikel 12)

21. I sin allmänna riktlinje vidareutvecklade och finjusterade rådet, i en anda av subsidiaritet, klausulen om uppskjuten tillämpning i kommissionens förslag för att ge nödvändig flexibilitet till de medlemsstater som redan har vidtagit lika effektiva åtgärder för att förbättra könsfördelningen i bolagsstyrelser och som därför bör tillåtas att skjuta upp de formella krav som fastställs i direktivet. Parlamentet ansåg dock att klausulen om uppskjuten tillämpning i rådets text potentiellt var för öppen och delvis oklar, vilket gav intryck av ett kryphål. Som en kompromiss enades medlagstiftarna om att särskilt ange att klausulen om uppskjuten tillämpning endast skulle vara tillgänglig för medlemsstater som hade antagit nationella åtgärder som bevisligen var ”lika effektiva”, vilket innebär att det bör krävas antingen bindande kvantitativa åtgärder i den nationella lagstiftningen eller faktiska resultat i form av en viss procentandel. Enligt kompromisstexten måste dessutom villkoren vara uppfyllda senast den dag då direktivet träder i kraft för att en medlemsstat ska kunna utnyttja klausulen om uppskjuten tillämpning.
22. Vidare innehåller den kompromiss som nåddes *en sluten förteckning över de villkor* som medlemsstaterna ska uppfylla för att vara berättigade till uppskov samt en tydligare beskrivning av de centrala delar som den nationella lagstiftningen bör innehålla. Den utelämnar också det ytterligare alternativ som ingår i kommissionens förslag och som skulle ha möjliggjort ett tillfälligt uppskov baserat på takten i riktning mot framsteg (i stället för en viss procentandel som redan uppnåtts). Vidare infördes en bestämmelse i översynsartikeln om att kommissionen måste överväga ett eventuellt behov av att se över villkoren i klausulen om uppskjuten tillämpning i sin 2030-rapport. Dessutom kommer de medlemsstater som utnyttjar klausulen om uppskjuten tillämpning också att vara skyldiga att rapportera inte bara om huruvida och hur de har uppfyllt de tillämpliga villkoren, utan också om huruvida de gör ytterligare framsteg mot en jämnare fördelning mellan de båda könen, vilket är i linje med deras bredare skyldighet att rapportera om sina framsteg i allmänhet. I kompromissen föreskrivs också att medlemsstaterna ska tillämpa direktivet och att kommissionen ska rapportera om tillämpningen.

E. Datum och tidsfrister (artikel 5)

23. Med tanke på det antal år som förflutit sedan förslaget först utformades uppdaterade rådet datum och tidsfrister i sin allmänna riktlinje. Eftersom parlamentet hade antagit sitt yttrande redan 2013 hade de dock inte möjlighet att göra en sådan uppdatering. Förhandlingarna mellan medlagstiftarna inriktades på tidsfristen för införlivande och det måldatum som fastställts med hänvisning till målen i direktivet, och parlamentet efterlyste en snävare tidsplan. Den överenskomna kompromissen innebär en återgång till en normal införlivandeperiod på två år och fastställer måldatumet för att uppnå de kvantitativa målen till den 30 juni 2026, halvvägs mellan medlagstiftarnas respektive mandat.

F. Sanktioner (artikel 8)

24. Det fanns en betydande klyfta mellan ståndpunkten i rådets allmänna riktlinje, som behöll en kort och allmän formulering, där det hänvisas till ”verkställighetsåtgärder”, och parlamentets ståndpunkt, som var mer detaljerad och som skulle ha tvingat medlemsstaterna att införa särskilda sanktioner såsom böter, ogiltigförklaring av utnämningar och uteslutning från offentliga upphandlingar och från tillgång till EU-medel. I den kompromisstext som man enades om används termen ”sanktioner” och kommissionens ursprungliga idé om att endast nämna böter och ogiltigförklaring av utnämningar tas upp som exempel. Det har också införts en allmän bestämmelse om offentlig upphandling som innebär att medlemsstaterna ska säkerställa att börsnoterade företag vid fullgörandet av offentliga kontrakt och koncessioner uppfyller tillämpliga social- och arbetsrättsliga skyldigheter, i enlighet med tillämplig unionsrätt. Slutligen infördes en alternativ form av sanktioner eller informella incitament i texten som en del av kompromissen, nämligen medlemsstaternas offentliggörande av en förteckning över företag som har lyckats uppnå de kvantitativa målen i direktivet.

G. Översyn (artikel 13)

25. I sin ståndpunkt avsåg parlamentet att uttryckligen ange möjligheten för kommissionen att föreslå en översyn av direktivets tillämpningsområde för att inkludera EU:s institutioner och organ, icke börsnoterade företag, sanktioner och klausulen om uppskjuten tillämpning. Rådet föredrog en mer allmän formulering, med tanke på att kommissionen under alla omständigheter har initiativrätt när det gäller att besluta om framtida förslag till översyn eller komplettering av direktivet. I kompromisstexten uppmanas kommissionen att i sin 2030-rapport undersöka direktivets ändamålsenlighet, det eventuella behovet av att utvidga direktivets tillämpningsområde vid en senare tidpunkt till att omfatta icke börsnoterade företag som inte är små och medelstora företag samt ett av villkoren i klausulen om uppskjuten tillämpning, nämligen det som grundar sig på gjorda framsteg (artikel 12.1 a). Små och medelstora företag och EU-institutionerna är klart uteslutna från artikeln om översyn, vilket framgår av den kompromiss som nåddes. Ett skäl om EU-institutionernas roll som förebild har dock lagts till för att notera befintliga jämställdhetsstrategier (skäl 12).

H. Teknisk bilaga

26. I sin ståndpunkt lade rådet till en teknisk bilaga med uppgifter om det specifika antal styrelseledamöter som anses nödvändiga för att uppnå de kvantitativa mål som uttrycks i procent i direktivet. Bilagan ingår i den kompromiss som medlagstiftarna enats om.

IV. SLUTSATS

27. Rådets ståndpunkt behåller de huvudsakliga syftena med Europeiska kommissionens förslag och följer fullt ut den kompromiss som med kommissionens stöd nåddes i de informella förhandlingarna mellan rådet och Europaparlamentet.
28. Den kompromiss som medlagstiftarna nådde bekräftades i en skrivelse av den 16 juni 2022 från ordförandena för Europaparlamentets utskott för rättsliga frågor och utskott för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män. Den förväntas antas i sinom tid av rådet som en ståndpunkt vid första behandlingen.